

Szerkesztői iroda

és

kiadóhivatal:

Ifj. Czirner Józsefnél
Magyar-utca 2. sz. a.,
hova egy a lapszelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és hírde-
tesek bérmentesen
küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik
minden vasárnap.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre pos-
tán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetések díja:
□ ez-antiméterenként
3 kr. Kereskedők és
gyárosok külön ar-
kedvezményben rés-
zesülnek. Bélyegdíj
30 kr.

Nyitlétér sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„KÖZÉRDEK“

XV. évfolyamára.

A „Közérdek“ politikai lappá ala-
kul át. Eddigi működésünkben várme-
gyénk társadalmi és közgazdasági érde-
keit szolgáltuk, most kötelességünknek
ismerjük ezek mellett a politikai közélet
hullámzását is gondos figyelemmel ki-
sérni s tért nyitni a szabadelvű politi-
kai, valódi haladást képviselő eszmék-
nek is.

Azt akarjuk, hogy vármegyénk haza-
fias politikai közvéleménye szabadon nyil-
vánulhasson a „Közérdek“ útján oly
időben is, midőn a vármegyeház gyűlés-
terme zárva lévén, nem emelhetünk szót
a nyilvánosság előtt az országos fontos-
ságu, minket is közelebről érintő kérdé-
sekben. Azt akarjuk, hogy vármegyénk
közönségének politikai nézetei ne csak
képviselőválasztások idején nyerjenek ki-
fejezést, hanem minden oly esetben, midőn
megfontolt nézetet nyilvánítani és színt
vallani hazánk iránti kötelesség, mert
veszedelmesnek tartunk minden áltatást
s károsnak minden félreértést.

Mint a józan, szabadelvű politikai irány
hívei, törekedni fogunk ezeket terjesz-
teni, és ezen irány vezetőit és képviselőit
hazánk közjává szolgáló munkásságuk-
ban csekély erőnkhez képest támogatni.

Küzdeni fogunk minden oly nemzeti-
ségi és szociális politikai törekvés ellen,
melyeket veszélyeseknek tartunk Magyar-
ország békés fejlődésére s melyek az
általunk hiven szolgált egyetértésnek
kárára válnának. Éber figyelemmel kísér-
jük vármegyénk, városaink és községeik
közéletét, közigazgatását, közgazdasági
fejldését, és mert a tudományos és szép-
irodalom haladásának, a művészet bámu-
latos föllendülésének hatását művelődé-
sünk remesítésére nélkülözhetetlennek
ismerjük, kötelességünknek tartjuk eset-
ről-esetre ezekről is beszámolni.

Hogy ezen feladatunknak megfelelhess-
sünk, állandó munkatársakról gondoskod-
tunk, kikhez külmunkatársaink és leve-
lezőink csatlakozva, reméljük, hogy olvasó
közönségünk pártolását teljes mérvben
ki fogjuk érdemelni. Dr. Ebergényi Sán-
dor, Horváth Miklós, Kummlik Emil,
Lázár István, Székelyhidví Viktor, dr.
Werner Gyula biztosítottak eddig állandó
munkásságukról; Albert Iván, dr. Bikfalvy
Károly, Biró Dezső, Borsay Samu, Gáspár

János, br. Kemény Endre, Kis Pál, Len-
gyel György, Makkai Domokos, dr.
Nagy Károly, Szabó Jenő, Szabó Gyula,
Szalánczy Jenő, Szilágyi Farkas, dr.
Varró László, dr. Winkler Albert kiváló
tollából időnként nyerünk érdekes közle-
ményeket, s reméljük, hogy még többen
fognak hozzánk csatlakozni azon jeles
írói tehetségek közül, kiknek megnyeré-
sére lépéseket tettünk.

A „Közérdek“ hetenként kétszer
— csütörtökön és vasárnap reggel fog
megjeleni a mostani terjedelemmel.

Az előfizetések a „Közérdek kiadó-
hivatalához“ küldendők.

Hazafias közönségünket kérjük, hogy
minket törekvésünkben támogatni szí-
veskedjék.

Nagy-Enyed, 1895. december hó.

A „Közérdek“ szerkesztősége:

Dr. Magyar Károly. Török Bertalan.

A „Közérdek“ előfizetési ára
1896-ik évre.

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 „ — „
Negyedévre	1 „ 50 „

A „Közérdek“
kiadóhivatala.

TÁRCZA.

Karácsony.

Betekintek én a legszebb tükörbe,
Karácsony ünnepén a családi körbe,
— A legszebb tükörbe.

Fagyos tél közepén, hol rózsák teremnek,
Legalább egy részét meglátom a mennye-
nek, — Hol rózsák teremnek . . .

Kész a karácsonyfa aranyos almával,
Gondtól pihent szülők nyájas mosolyával,
— Aranyos almával.

Ágain csillámlik a boldogság könye,
Mint a harmat cseppje, mint a tenger gyöngye,
— A boldogság könye . . .

Csillagos szárnyakkal leszáll a szent este,
Jöttét a gyermek-szív oly szorongva léste,
— Leszáll a szent este . . .

Ajándék, tündérfény ragyog minden ágon,
Ígéző bájf fest a szép, piros orczákon.
— Ragyog minden ágon . . .

Amit most érezünk, a toll le nem írja,
Kitör a nagy öröm, a szív alig bírja,
— A toll le nem írja.

Nézik az „öregek“, könyeik meggyűlnek
Gyermekeké lesznek, közéjük vegyűlnek
— Könyeik meggyűlnek . . .

Valami nesz . . . Hallga! Künn az ablakalja
Megesendül egy szegény, árva fia hangja,

— Künn az ablakalja . . .

A jászolban fekszik, él a hit, a béke!

S behívják, neki is legyen menedeke,

— Él a hit, a béke! . . .

Betlehemes ének künn a csendes éjben

Zúgó harangszóval összeolvad szépen,

— Künn a csendes éjben —

Angyalok is járnak, kibontják a szárnyat,

Fáradt szempillákra hintnek édes álmat,

— Kibontják a szárnyat.

És ha felébrednek, újra kezdik szépen,

Járnak a gyermek-kor virágos egében,

— Ujra kezdik szépen . . .

Fagyos tél közepén, hol rózsák teremnek,

Karácsonykor látom egy részét a mennye-
nek, — Hol rózsák teremnek . . .

Fülei Szántó Lajos.

Modern karácsony.

Engedjék meg, hogy én is „nevezek“ a
nagy karácsonyi futtatásra. Nagy reményem
ugyan nincsen, hogy ahol amnyi remek pa-
ripa startol és ekkora mezőnyön, még csak
„helyre“ is jusson rég nem gyakorlott Pega-
zusom; de úgy látszik, hogy a szegény pára

megunta már a folytonos Reitschul-t (az
alapvizsgára való készülés alatt) és kivágyik
a veszedelmes pályára. Hát, csak rajta, lo-
vacskám! ügessünk bátran. Hátha megakad
rajtunk is valakinek a szeme? Legalább ez
vigasztal a biztos vereségért. Hova is fus-
sunk hát? Ej, igaz! a karácsonyi mezőny!
ez most a felkapott, divatos théma. A kara-
cseny! Oh, ez a kedves karácsony! A kis
kedves Jézuska! Milyen jó is az annak, aki
— várja. De hiszen ki is ne várná? Várni
valója manapság mindenkinek van. És me-
lyik lenne a legjobb alkalom, a legerény-
nyebb ürügy a várakozásra, mint Szent Ka-
rácsony napja? Istenem! hiszen ezen a na-
pon mindenkinek van joga valamicskét, leg-
alább egy kis ujjamnyi kis portékát kívánni.
Hiszen a Jézuska olyan jó! úgy megszanja
a szegény epedőt. Csak buzgón kell fohász-
kodni . . . Ah! szinte látom, mint kulcsolja
imára karácsony-estén a formás kis El-
luská enni való kacsoéskáit. S mit kíván
vajjon? . . . vajjon mit is? . . . Egy . . . no:
egy — férjcskét! Egy eleven kis fér-
jcskét! Semmi egyebet. Szegényke, még
egyedül is, ima közben is elpirul rajta. Pe-
dig ez olyan jámbor ohajtás, Szent Jézuska!
hát lehet ennél kisebbet kívánni egy ilyen
kedves kis lényecske? És az a kedves
fiatal menyecske: a kis titkárocskának a bá-

Vármegyénk közgyűlése.

Folyó hó 18-án reggel ujdona, az ország címerével ékes nemzeti zászlót tűztek ki a vármegyeházra, s ezen csalhatatlan hatású hívogatóra alig remélt számmal gyűltek össze a hívek a szélrózsa minden irányából. A balászfalviak s a főszolgabírák már az előző napon megérkeztek, a gyulafehérváriak azonban, jobban szeretvén az otthon vetett ágyat, a közgyűlés reggelén robbantak be saját külön vonatukkal, mely fényezés valószínű bűnösökkel, pedig — ha pénz van hozzá — határozottan praktikus gondolatot valószínűsített meg. Így azután zsufolásig megtelt a közgyűlés terme, midőn Csató alispán indítványára Enyedi Lajos kir. táblai bíró vezetése alatti küldöttség által felkért főispánunk eljenzés között elfoglalta elnöki székét s üdvözölte a megjelent gyűlési tagokat. A főjegyző elkezdte referációját, a közgyűlés gr. Festetics Andor volt és Darányi Ignác mostani földművelési miniszterekhez bucsu, illetőleg üdvözlő irat intézését, a millenniumi ünnepek sorozatában június 8-ára kitűzött koronázási emlék-ünnepekre banderium küldését s e végből főispánunk elnöklete alatt egy szervező bizottság küldését határozta el. Az igazoló és bíró választmányok jelentései alapján tudomásul vette a közgyűlés, hogy 7 megyei bizottsági tagválasztó kerület választása igazoltatott, 5 kerület pedig megsemmisített. Dr. Bunea Ágoston szólalt fel román nyelven ez ügyhöz, sajnálkozva a megsemmisítések miatt s kérdést intézve, hogy miként lehetett a megválasztott bizottsági tagokat 6 évre igazolni, mikor ezek az 1886. XXI. t.-cz. szerint 10 évre választandók. A főjegyző egyszerűen reámutatott egy 6 évvel később kelt törvényre, az 1892. XXVI. t.-cz.-re, mely fentartja a 6, illetőleg 3 évi turnusokat s miután így ki lett derítve, hogy törvényes állásponton állunk, a további szöbeszédnek azonnal vége lett. A tisztújító szék határnapja f. hó 28-ra tűzött ki s

azután 10 bizottság megalakítása következett, melyek közül a központi választmány s a közigazgatási bizottság titkos szavazással lévén megalakítandó, Zeyk Gábor, br. Bánffy Kázmér és Málnási Károly szavazatszedők lettek megbízva a szavazni vágyók igényeinek kielégítésével.

Hosszu vitát idézett elő a gőzfertőtlenítő gépek megrendelésének kérdése. Az állandó választmány ugyanis azt javasolta, hogy a városoknak ajánlatsék a Walsler-fele stabil gép, a járárok részére pedig rendeltessék meg a Hunnia-féle gépgyár által bemutatott, már kétszer kipróbált és jónak talált gépekből megfelelő szám s az e végből megjelentendő alku-egyezmény megkötésére az alispán bizassék meg, ki az egyezményt terjessze a közgyűlés elé. Br. Kemény Géza, Zeyk Kálmán és gr. Bethlen Sándor ellenző, dr. Magyarai Károly, Török főjegyző, Csató alispán, dr. Pap Sándor pártoló hozzászólásai után szavazással kellett döntenünk s a többség az állandó választmány javaslatát fogadta el. Gyulafehérvárnak a bor, sör és szesz behozatala iránti szabályrendelete, N.-Enyednek a piaci vandíjfizetés elleni jövedékcsökkentési szabályzata jóváhagyott, valamint N.-Enyed város igen érdemes képviselőinek azon határozata is, melylyel igazi nemes áldozatkészséggel egy évre pótolni határozta a Bethlen-főiskola 2 helyettes theologiai tanárának őket jogosan megillető teljes fizetést, melyet az ev. ref. egyházkerület Igazgató Tanácsa kegyes jóindulattal levonni jónak látott. Helyben lett hagyva Gyfehérvár és Vizakna r. t. városok mezőgazdasági bizottságának szervezési szabályzata, valamint azon igen érdekes perbeli egyezés, mely Mogos, Felső-Gáld és Benedek községek között néhány ezer hold területű havasos vidék tulajdoni joga iránt 100 évet meghaladó idő óta folyt. Balászfalva város egy eddig személerakó helyül szolgált területet 3 házhelynek felosztva, eladta nyílt árverésen, mit a közgyűlés is jóváhagyott; valamint jóváhagyta Gyfehérvár város és Körner József vállalkozó

között 60 évi kizárólagos joggal kötött szerződést villamvilágítás és ipari czélokra használható villamos erő szolgáltatása tárgyában. N.-Enyednek egy állami fiúiskola építésére átengedett területről szóló ajándékszerződése; Zalathua községnek egy község-ház építése s erre 50,000 forint törlesztési kölcsön felvétele; M.-Igennek egy község-ház vásárlása engedélyeztetett.

Horváth főszámvévo több számadásos ügyet adott elő, melyek után közhelyessé lett elfogadva az állandó választmány azon indítványa, hogy a nagy-almás—zalathuai kiválóan érdekes mű-ut megnyitása alkalmából az építést kezdeményező Lukács Béla volt és az építést befejező Dániel Ernő mostani kereskedelemügyi miniszterhez köszönő irat intézessék. Végül Zeyk Gábor tett jelentést a választásokról, mely szerint a közigazgatási bizottságba megválasztottak: br. Kemény Géza, gr. Teleki Domokos, dr. Mohay Sándor, Szalánczy Lőrincz, Kis Bálint, a központi választmányba pedig 26 tag. A tárgysorozat befejeztével főispánunk megköszönte a tagok buzgó részvétét s ezzel a valóban érdekes közgyűlés eljenzés között eloszlott.

Referens.

A megyebizottsági tagok értekezlete a tisztújítás ügyében.

A közelgő tisztújítások megyénk közönsége körében is a legnagyobb érdeklődést keltették. Már hetek óta a legkülönbeféle tervezetek és kombinációk képezik nálunk is a közbeszéd tárgyát. Hogy a megválasztandó tisztviselők személyeiben a végleges és irányadó megállapodás megtörténhessenek, a választásokra befolyó kompetens megyebizottsági tagokat id. gróf Teleky Domokos, gróf Bethlen Sándor, Szalánczy Lőrincz és Zeyk Kálmán bizottsági tagok meghívók útján f. hó 18-ára értekezletre hívták össze.

Az értekezlet iránti nagy érdeklődést tanúsítja, hogy az értekezleten a bizottsági tagok majdnem három negyed része vett

jos feleségecskéje, vajjon miért imádkozott ma este oly buzgón a templomban? Hiszen szereti őt a Pista, boldogok a lehetetlenségig, mikor úgy . . . ketteskén elédelegnek a mennyei légkörű budoárban . . . Ija! kegyes Jézusom! de mikor azt akarná, hogy — — há r m a e s k á n még boldogabbak legyenek! Ezt már ugyan lelketlenség volna megtagadni. De hát, istenem! kinek is ne volna mára kívánsága?! A bankár urnak? Akinek milliói kiszakítják a zsebet (s hogy még se hull ki egy krajczár se belőle, sőt ellenkezőleg!!) . . . Ej, de hát azt a vasutat elkapta előle az a gaz Finkelstein! De se baj: kerül csak nekünk is egy darabocskó képviselőnk — ha csak akkorka is, mint a Papp Gézuska — s kapunk még jobb vicználist. Karácsonyi ajándéknak éppen jó lesz. S hol marad Nácsi urfi, a bankár ur könyvelője, aki éppen egy ropogós ötvenest vár Krisztkindlinek? Be szép bukétát fog belőle venni az ő szive Szerénkájának, akivel már hön ohajt a gyár-utcai anyakönyvvezető elébe járulni. Csak jöne már az a karácsony! Lám, a Juczi szobacziéka már megnyerte a karácsonyi ajándékot az osztály-sorsjátékon! Ó, de azért ő is várja azt a nagy napot! Mert — uramisten! — ha nem volna ünnep a világon, kinek s hol mutatnók meg azt a szép ruhát s azt a gyönyörű brilláns smukkot, amit a nyert pénzből vettünk? Bele fog a z o k b a bolondulni az a fess Jean, aki olyan „helessen“ hordja

a „Balaton“ vendégeinek a pikkolót és olyan bájosan zengi hozzá: „igens krremulásson! ésszolgája!“

És, ő szerelmes szent Jézus Krisztus! mennyi puha kacsó és mennyi bíboros ajak fog kérni téged a te szent napodon, hogy: tekintsd ezt a szánandó emberiséget, amely tél derekán kénytelen majolika-kandallók és patent Neidinger-kályhák poétikus lobogása mellett megfuladni a hőségtől és nem mehet ki csak egy esőppel sem nekiperulni azon az isteni tükrös-síma szép koresolypályán! Ó, tekintsd meg csak egyszer, Mária szent fia, azokat a szebbnél szebb kosztümöket Monaszterlynel, Hirschnél, meg mindenütt; tudom, hogy fölmelegedik a te szived és megfagyasztoz az a csöpp vizecskét ott a kiállítás területén! — — Ó, mennyi kéz is emelkedik ég felé ezen a napon! Mintha most is magam előtt látnám L o e m p v e l s mély értelmű festményét a téli tárlatról (a melyet nem tudom, hogy mi okból nem említett föl a minap a „Közérdek“ tudósítója); azt az ezernyi, meg milliónyi kezet, fölemelve egy kéréssel az ég felé . . . A s o r s é s az emberiség! Minő nagy gondolat! Milyen vakmerő művészi kéz, amely eset-jével élénk akarja tárni az isteni drámát, a mindennap folyó „struggle for life“-t! És sikerült. Ha a sötét úrból szigorú arcczal kimeredő sorsot ki is hagynók a képből, oda kellene azt képzelnünk, látván az alant nyüzsgő kéztömeget. Az ezerfajta folyujtott kéz:

a jegyesé, gyűrűvel ujján; az indiáné, tomahawk-ot szorítva, a pásztorbotos és feszületes jezsuita-keztü és ölesre emelt, gyilkot szorító banditamarok; az Allah-t kereső dervis-kéz és átkozó rabbi-tenyerek stb. — Isten tudja, hány és mennyiféle szerető és gyűlölő, imára és átokra, bálványkultuszra és egyistenimádásra emelt kéz szorong, hogy ő legyen az első, hogy ő érhesse el czélját legelőbb! . . . Igaz festmény és fölöttébb korszerű. Mert szörny az ő lelkében a XIX. század végének embere. Kész pokolra taszítani az utjában állót és a következő perczben imára kulcsolja kezét, hogy a mindenható Isten segítse őt legyőznie ellenségét, akit már saját erején nem tud megelőzni! Te szent karácsony! hány ilyen tisztátalan imának vagy megszeptségtelenített napja! Bizony nem vagy egyeb, mint frivol alkalom arra, hogy a kor gyermeke farizeus imával és vérdíj-ajándékozással megtisztítsa lelkét egy év bűneitől és „re bene gesta“ még egyet mulasson a haldokló évben „ad maiorem Dei gloriam“! Modern karácsony! nagy bankettje a szédelő kor szellemének, amelylyel elvakít, hogy ne lássuk, miszerint ez évben is, mint sok más elődjében — hi b a esett a kréta körül. Hanem azért a kis Jézuska mégis meglátogatja a földet e napon, mert a kisdedeket tőle el nem szakíthatják . . .

Cézé.

részt és hogy a gyulafehérvári, alvinczi és kisenyedi járások bizottsági tagjai külön vonaton jöttek be Nagyenyedre. Az értekezlet fél négy órakor délután nyitotta meg Szalánczi nagybirtokos, kiaz értekezlet bizalma folytán az elnöki tisztet is végezte. Az értekezlet megnyitása után Kemény Géza br. országgyűlési képviselő egy szép beszédben méltányolva az eddigi tisztviselők munkáját és különös elismeréssel szólva különösen a tisztviselők három vezérő tagjáról, az alispáni állásra az eddigi alispánt, Csató Jánost, a főjegyzői állásra Török Bertalan eddigi főjegyzőt, és az árvaszéki elnöki állásra a volt elnököt, Tóth Miklóst ajánlja, és indítványozza, hogy e három régi tisztviselőt az értekezletre hívják meg és kéri fel a jelöltség elfogadására. Az értekezlet ez indítványt mindkét részében élénk eljenzés között, egyhangulag magáévá téve, Kemény Endre br. vezetése alatt küldöttségileg hívta meg az illetőket az értekezletre.

Kitörő eljenzés fogadta a vármegye e három kedvelt tisztviselőjét, midőn a küldöttséggel a közgyűlési terembe léptek. Értésülvén az értekezlet határozatáról, előbb az alispán, majd a főjegyző és árvaszéki elnök köszönték meg az értekezlet bizalmát, és ígérték, ha a vármegye újra őket tünteti ki bizalmával, eddigi működésökhöz híven teljesítendik jövőre is kötelességeiket.

Valóban megható jelenet volt látni és hallani azt a kitörő eljenzést, lelkesültséget, mit az alispán, főjegyző és árvaszéki elnök ki-jelentései előidéztek. E három tisztviselő büszkén tekinthet vissza múltjára, mert ritka eset, hogy közszolgálat közben ily általános tiszteletet, szeretetet és népszerűséget érjen el egy tisztviselő, mint amelyet élveznek Csató János, Török Bertalan és Tóth Miklós vármegyei tisztviselők, midőn látják, hogy a vármegye közeletének kiváló tagjai közül mily sokan méltányolják tevékenységüket.

Az eljenzés lecsillapultával Novák Ferencz kir. tanácsos, Gyulafehérvár szab. kir. város polgármestere, a többi állásokra nevezve, elismeréssel nyilatkozva a volt tisztviselők munkásságáról, — felkérés folytán — azon kijelölő indítványt tette, miszerint a tisztikar jövőre újra a volt tisztviselők közül egészítessék ki, mely célból ajánlja, hogy a volt tisztviselők és pedig I-ső aljegyzőnek Gáspár János tb. főjegyző, II-ik aljegyzőnek Varró László dr., tiszti ügyésznek Müller Mihály, pénztárnoknak Koncz Albert, ellenőrnek Benedek Gábor, árvaszéki elnököknek Sáska Sándor és Veres Miklós, jegyzőnek Apolczán Sándor jelöltesse. Kültisztviselőknek ajánlja: főszolgabíráknak: az alvinczi járásba Pongrácz Gézát, a balászfalvi járásba Simonffy Alajost, a kisenyedi járásba Chirilla Istvánt, a marosújvári járásba Imreh Károlyt, a magyarigényi járásba Csuka Domokost, a nagyenyedibe Szász Józsefet és a verespataki járásba Damó Vilmost. Az értekezlet ezen indítványt is magáévá téve, Szalánczy Lőrincz elnök az értekezletet eljenzés között bezárta.

* * *

Amíg ezek történtek a közgyűlési teremben, azalatt a gyulafehérváriaknak egy küldöttsége járt a főispán urnál, dr. Teri Ödön kir. közjegyzővel élükön, bejelentve, hogy ők az alispáni állásra Szász József n-nyedi járási főszolgabírókat ohajtják felleptetni. A főispán ur kijelentette, hogy ezt tudomásul veszi ugyan, de figyelmezteti a küldöttséget, hogy éppen most foly egy értekezlet, melyre — amint tudja — ők is meg vannak hívva,

helyén volna tehát, ha nézeteket ott is nyilvánítanák, mit azonban nem tettek.

Másnap azonban Szász József főszolgabíró kijelenté, hogy a felleptetést nem fogadhatja el s pályázatában csakis a n-nyedi j. főszolgabírói állomást kérte.

A zalathna-nagymási körut megnyitása.

A zalathna-nagymási új körut ünnepélyes megnyitása folyó hó 19-én történt meg. Az ezzel kapcsolatos tárgyalások — műtanrendőri bejárás, helyi szemle, felülvizsgálat és az emlékoszlop leleplezése — vezetésével és személye képviselővel a m. kir. kereskedelemügyi miniszter Abonyi Emil miniszteri tanácsost bízta meg, ki a Hartig Sándor műszaki tanácsos, Kapeza Gyula hunyadmegyei főjegyző, Depold Lajos miniszteri számtanácsos, Lukács József hunyadmegyei, Albert Iván alsófehérmegyei építészeti hivatali főnökök, Osztian Viktor építésvezető mérnök, Slutkovics István zalathnai előjáró és megyebizottsági tagból álló bizottságot megalakítván, a bizottság a miniszteri tanácsos vezetésével alatt reggel az érdekes új műút bejárásához indult ki. Az út kiágazásánál, az Ompoly nagy hidján, fenyő galyakból rögtönzött diadalív lepte meg a tanácsost és kíséretét „Isten hozzád“ felirattal, és mire a változatok és meglepő fordulatokban gazdag és amellet szép, egyenletes emelkedésű vonalon a bizottság az utazást, a helyi szemlét megtette, már a rövid téli nap több mint fél szaka lejárt. A vastag hólepellet eltakart ugynevezett Blaja-szakasz utvonala fő nevezetessége és megoldásra várt technikai nehézsége azon letakart állapotában és a meglehetősen zord időben is impozáns látványt nyújtott; a bizottság átvonulása alkalmával a közel öt meter magas oszlop még elleplezett állapotban állott sziklaalapzatán. E helyre a bizottság — visszatérőben — csak délután két órakor érkezett meg, mely időben ugyanott Csiki János r. kath. esperes, Ferenczi István ref. lelkész, Oelberg Gusztáv lovag, fő bányakapitány és Zalathna község még másokból álló külön küldöttsége is megjelent.

A kereskedelemügyi miniszter rendeletére állított ezen szép emlékművet aránylag térszerűn a bizottság, a küldöttség és az út kivételét teljesítő derék toroczkói munkások körülvéve, a miniszteri tanácsos tartalmas beszédet mondott, kiemelve az utvonala közforgalmi, hadászati fontosságát, méltatván technikai kivételét, reá mutatván első sorban azon kiváló érdemre, amelyet ez ügyben is Lukács Béla volt kereskedelmi miniszter magának ezen ut létrehozásával is szerzett. A beszéde végén, adott jelre lehullván a díszes oszlopról a lepel, láthatóvá lőnek annak három oldalán a föliratok. A fő oldalon ez áll: „Ezen közut épült államköltségen, I. Ferencz József ausztriai császár és magyar apostoli király uralkodása idejében 1894—1895. években“; a jobb oldalon: „Dr. Wekerle Sándor és Bárány Dezső m. kir. miniszterelnökök, Lukács Béla és Daniél Ernő m. kir. kereskedelmi miniszterek alatt“; a baloldalon pedig: „Albert Iván, kir. mérnök, tervező, Osztian Viktor kir. mérnök, építésvezető közreműködésével, Hartig Sándor műszaki tanácsos felügyelete alatt.“ Az oszlop leleplezése után választ és üdvözlő beszédeket mondottak Csiki János esperes, Zalathna és vidéke; Kapeza Gyula, Hunyadmegye közönsége nevében; Albert

Iván hivatalfőnök, Alsófehérmegye részéről, melyekre a miniszteri tanácsos egyenként választott és Albert Iván tervező mérnöknek szerencsét kívánt.

Este Zalathna községe díszes bankettet rendezett, amelyen Ő felsége, a ténykedett miniszterek és az utépítésnél eljáró közegek köszöntettek fel.

Mi, saját részünkről, nem mulaszthatjuk el e téren is külön felemlíteni Albert Iván, a nagyenyedi államépítészeti hivatal főnöknek ezen ut tervezése és kivitele körül tett kiváló tevékenységét, zsenialitását, melylyel a teljesen járatlan, utatlan helyen egy a mostani kor kívánalmainak teljesen megfelelő, kényelmes és pompás utat épített; mi is csak a miniszteri tanácsos szavait ismételtük: gratulálunk neki ezen impozáns munkájához!

Levelezés.

Vajasd, 1895. decz.

Betekintve a „Foia de dumineca“ idei 42. számába, megbotránkozva olvastam abból azon sok államellenes izgatást, mely főleg a polgári házasság ellen irányul, melyet szó nélkül hagyni egyértelmű volna az azzali egyetértéssel.

Nevezett lap nagyobb részt a polgári házasság megkötésével megbízott anyakönyvvezetők működésével foglalkozik; azok viselt dolgait elítéli és magasztalja a törvénytelen és tisztességtelen eljárását azon feleknek, kik az anyakönyvvezetők előtt törvényellenes magaviseletet fejtenek ki.

Az anyakönyvvezetőket „zsupin“ névvel traktálja s a feleket, kik a polgári házasság megkötése céljából rongyosan és piszkosan jelennek meg (visszaautasítás után is), derék embereknek magasztalja.

Valóban megfoghatatlan és kiszámíthatatlan rossz indulatu eljárás az, mely a már egyszer szentesített törvényekkel illetően formán paczkázik, a törvény embereit lenézi és bemocskolja s mindezeket büntetlen követheti el s a törvényben járatlan népet a törvénytelen eljárásra izgatja.

Nem elég terhes feladat jutott ki a házasság megkötésével megbízott anyakönyvvezetőknek: a nép életébe egy egészen új törvénynek beplántálása és meggyökereztetése, hanem ezzel szemben a gyomokat is folyton irtannak kell szóval és írásban, ha azt akarjuk, hogy az elplántált növény megfogamzódjék és megerősödjék. Mennyi rossz indulattal, rossz akarattal találkozunk éppen azok részéről, akiktől legkevésbé sem várnók s kiknek éppen hivatásuk lenne a népet a törvényes rendre szoktatni, tanítani.

Mi minden egyes alkalommal intjük a házasság feleket a polgári házasság megkötése után, hogy az egyházi törvényekről se feledkezzenek el; az illető lelkészek egy része pedig minden házasságkötésnél azzal méltelyezi meg hivatását, hogy az illetőknek a polgári házasság megkötése alkalmára őket tisztességtelen eljárásra utasítják, mely tanácsaikat a nép épp oly szívesen veszi be magába, mint az alkoholt.

Sem időnk, sem hivatásunk nincs arra, hogy a lapok izgatásaival szemben állást foglaljunk, sokkal inkább el vagyunk foglalkozva, hogy csak utána is nézhessünk a népet méltelyező izgatásoknak; azonban minden irástudó embertől, akiben egy kis tisztességtudás van, méltán elvárjuk, hogy az állami kormány által kinevezett tisztviselőket az őket megillető címmel titulálja;

avagy nevezett más tisztességes emberket a zsupun korcsmaroson kívül nem ismer?!
Minden jó hazafi és magyar állampolgártól elvárjuk — kikben némi hazafiság és törvénytisztelet lakozik — hogy a már egyszer szentesített törvények ellen ne izgassanak, hanem inkább annak életbe léptetése és meggyökereztetése iránt nekünk segédkezést nyújtsanak és hogy azt a már úgy is sokat zaklatott szegény népet tovább már ne bolondítsák, ne metelyezzek.

Hiszzen ha minket is azon rossz indulat vezetne, mint ellenfeleinket, mi is tudnánk nekik igen sokszor artani; mi is meg tudnók őket nepeinkkel gyűlöltetni, mi is fel tudnók a népet ellenük felvilágosításokkal izgatni; azonban mi ezt nem tartjuk hozzánk illő cselekedetnek.

Az en anyakönyvi helyiségben is megpróbálták a románok részéről papjokkal együtt ezen tisztességtelen és illetlen viselkedést, s maga az illető lelkész ur ki is nyilatkoztatta, hogy ő ezt felsőbb meghagyásra teszi, melynek engedelmeskedni kötelesek; de kinyilatkoztattam előttük, hogy a további ilyes eljárással szemben én is tudni fogom kötelességem teljesítését, mely időn tul tisztességes öltözetben jelennek meg.

A helybeli magyarság egész ünnepi díszben és a menyasszony koszorúval jelenik meg, honnan a polgári házasság megkötése után egyenesen a templomba mennek az egyházi áldás elvétele végett.

Az ilyen esketést végig nézni egész öröm, míg ezzel szemben a rom nokét látni egész szomorúsággal telik el az ember, ha látja, hogy ezek csakis a kényszer hatása alatt jelennek meg a polgári házasság megkötésére.

Ideje lenne ezen eljárást tanulmányozni és a maga idejében orvosolni, míg az izgatások úszke langba nem borítja hazáinkat; mert jóllehet vannak józanabb, értelmesebb és törvenytudó emberek is, de az izgatás a tudatlanabb, törvényekben járatlanabb és könnyebben megvesztegethető egyének részéről folyik, kikkel szemben való eljárás tisztességes eszközökkel úgy látszik, hogy eredményre alig vezet.

Tánczos János,

m. kir. állami anyakönyvvezető.

Balázsfalva, 1895. decz. 18.

Élvezetes estére gyűjtöttek össze f. hó 15-én a balázsfalvi műkedvelők városunk és vidéke műpartoló és mulatni szerető magyar közönséget. Ez estén „Rettegi Fridolin m. színházvezető” álmainak netovábbja megvalósult: a színház — az „Univers”-szálloda nagy terme — zsufolásig megtelt. Hogyne! mikor napokkal elebb kiragasztott plakátokon, ököl nagyságu betűkkel hirdettetett, hogy ez estén elő fog adatni Schöntan Pál „Sabinnők elrablása” című bohózata és pedig — a legjobb szereposztással. No, ezt már csak meg kell nézni, ha vén asszony hull is — így gondolkozott bizonyára az a nagy „publikum”, mely az előadáson megjelent. Vén asszony ugyan nem hullott, sőt — amit ezennel hivatalosan bizonyított — a színházban sem volt egy is (már t. i. olyan, ki ezt magáról beismerné), hanem annál inkább esugrott az eső, hullott a hó. No, hanem ez nem képezett akadályt. Hiszen mulatni csak kell! s ebben oly ritkán van alkalma ennek a mi kicsiny s mégis annyira széthúzó társaságunknak, amelyben mutatkozó széthúzásnak oka a tagok füg-

getlenségi érzete s azon törekvése, hogy egyenlő kötelezettségek mellett egyenlő jogokat élvezzen mindenki.

Tehát színre került a „Sabinnők elrablása”. Minden szerep jó kézben volt. Bányai tanár (Fichtacher J.) és neje (Thát Ilona) a helyzet magaslatára álló komolysággal oldották meg feladatukat, amiut hogy egy írónak és egy anyósának komolynak kell lenni. No, hanem e komolyság úgy volt megcsinálva, hogy akárhányszor kedvre hangolta a közönséget. Dr. Szilvássy (Fejérdi Gy.) és neje (Dobay Anna) úgy játszották a fiatal part, hogy — azt hiszem — sok vén legényben megmozdult a szív s el-elgondolta a lélek: „Páros élet a legszebb a világon”. A szerelmes Szendei (Csiszár L.) színész — bár előadásában nem volt tűz — jól megállotta helyét, ami szerelmese, Etelka (Daniél Róza) elegáns színpadi routin-ját tekintve, nem is lehetett másképp. Marosán Bogdán brassói bórkereskedő (Mendl Henrik), úgy játszott, mintha a színpadon nőtt volna fel. Róza (Mendl Giza) megenni való, kedves szobaciczus volt. És... Hja, pardon! Hiszen, ha Rettegi Fridolinról (Dobay Sándor) meg nem emlékezném, akár el se kezdtem volna. Már megjelenésekor felhangzott a taps és nevetés s e „derült ség” mindannyiszor ismétlődött, valahányszor a színen megjelent. Leszámitva egy pár tulzást, előadása mindvégig magas színvonalon állott. A többiek jók voltak, ő a legjobb. Amit a darabban mond, hogy t. i. Virginia szerepe egészen „feleségének” van írva, az reá fokozott mérvben illik, Rettegi Fridolin szerepének megírásakor egy az övéhez hasonló alak és temperamentum lebegett „lelki szeméi” előtt az írónak. Ennél többet és jobbat nem mondhatók róla.

Az előadás erkölcsi sikerének megfelelő volt az anyagi is. 90 frt a bevétel. Nagy numerus az itt nálunk.

Szóval, a balázsfalvi műkedvelők gratulálhatnak maguknak az est sikeréhez, melyet tetézett és megkoronázott az előadást követő táncz, melyhez a n.-enyedi első zenekar huzta reggelig a talp alá való, szebbnél szebb zene-darabokat.

Tudósításon lezárása előtt a műkedvelők nevében halás köszönetet mondok Daniél Istvánné ó nagyságának, ki a rendezés fáradságos, idegfeszítő feladatát kiváló tapintattal, ügyzeretettel és buzgósággal teljesítve, az előadás sikerét biztosította.

„Sub rosa” pedig megsugom önöknek, hogy közelebről (folyt. köv.)

Sugó.

Vegyes hírek.

— **Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk olvasóinknak és tisztelt munkatársainknak.**

— **Főispáni vizsgálat.** Főispán ur ő méltósága f. hó 14-én Balázsfalván a járási főszolgabírói hivatal ügykezelését vizsgálta meg. A gyorsvonattal érkező főispánt és kíséretét a balázsfalvi indóháznál az érsek-metropolita négyes díszfogata várta és vitte a fútczán lévő szolgabírói hivatalba. Délben a magas vendég tiszteletére a balázsfalvi érsek-metropolita dr. Mihályi Viktor ő excellenciája az érseki palotában fényes ebédet adott, melyen részt vettek: Zeyk Daniel főispán, Csiky László kir. ügyész, dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár, Simonffy Alajos főszolgabíró, a székes káptalan összes kanonokjai, dr. Bunea érseki titkár, az érsek segédpapjai, jószágintézőségének ve-

zetői és az érsek kiváló műveltségű testvér-öccse, Mihályi alezredes. A 4-ik fogásnál az érsek ur ő nagyméltósága ékes felköszöntőben üdvözölte vendégét, a vármegye főispánját. Asztalbontás után pedig a társaság az érsek fogadó termébe vonult vissza, hol fekete kávé mellett luzamosabb ideig folyt a társalgás a legkellemesebb hangulatban a napi kérdésekről. Szívélyes bucsu után a főispán visszatért a főszolgabírói irodába, hol is a vizsgálatot az estéli órákban befejezván, titkárja és a kir. ügyész kíséretében az esteli gyorsvonattal visszatért Nagy-Enyedre. Mint értesülünk, a főszolgabírói irodában tapasztalt rend és pontosság felett a főispán Simonffy Alajos főszolgabíró előtt elismerésének adott kifejezést, ami annál is inkább megilleti a derek tisztviselőt, mert már több hónapja, hogy szolgabíró hiányában egyedül vezeti a nagy munka-körü járási hivatalt.

— **A megyei tisztújítás** f. hó 28-án d. 1/210 órakor kezdődik, melyre erősen készülnek a vármegye karai és rendjei. Választási harcra nincs kilátás ugyan, de azért az abrudbányaiak hozzák hírreves czigány zenekarukat, a fehérváriak pedig újra külön vonattal fognak berobogni, úgy, hogy már 27-én este víg élet lesz.

— **Szemle.** Flech Ágoston alezredes, a m. kir. 21. honvédezdred parancsnoka s a vitézségi érdemkereszt tulajdonosa, folyó hó 16—17. napjain az itten állomásozó 2-ik honvédszázalaj felett tartott gazdasági szemlévégett városunkban időzött.

— **Közgyűlés.** A nagyenyedi polgári olvasó-egylet választmánya f. hó 16-án tartott ülésében elhatározta, hogy a rendes évi közgyűlés karácsony harmadnapján (folyó hó 27-én) délután 4 órakor tartatik meg.

— **Nizza és N.-Enyed** egyaránt híres lesz ibolyáiról, ha az enyhe idő így tart 21-én ugyanis pompás, illatos, fehér ibolyát szedett a megyeház kertjében egyik fiatal botanikusunk s ezt a déli órákban teljes büszkeséggel mutogatá a szerencsét kívánó ismerősöknek.

— **Tanitói kör gyűlés.** Az alsófehérmegyei tanitói egyesület központi köre december 16-án d. e. 9 órától kezdődőleg a leányiskola nagytermében kör gyűlést tartott. Bár borus idő volt, még is a körnek összes tagjai megjelentek, egy pár kivételével, a szép tárgysorozatú gyűlésen. A tárgysorozat egyes pontjainak megvitatásánál nagy rész jutott Dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő urnak, ki nem csak részt vett a gyűlésen, hanem alapos és vonzó észrevételeit sehol sem mulasztotta el megtenni. A gyűlés tárgysorozata a következő volt: Nyilvános tanítások. Az első osztályban tanított Kövérné szül. Barabás Erzsé; a második osztályban Vajna Janka. Mind a két tanítás dicséretesen sikerült. Ezután megnyitó beszédet tartott Sebestyén Sándor kör elnök. Beszédében tiszta fényben tárta fel a tanitók régi és mostani helyzetét. Majd Lamács Lujza polg. iskolai tanitónő ismertette „Két német iskolás” czímen, saját tapasztalatai alapján, egy németországi leányiskola szervezetét. Még egy felolvasást tartott Borsya Samu zenetanár a népdalról. Mind a két felolvasás dicséretére vált a felolvasóknak. Végre a II-ik országos tanitói kongresszust ismertette Kövér János kör jegyző. Egy pár tag kivett a kongresszus tárgysorozatából egyes pontokat kidolgozás végett a jövő gyűlésre. Szünet közben két jól előadott énekkel vivta ki a kör elismerését az ev. ref. tanitóképző

dalkara. A gyűlés $\frac{3}{4}$ órakor ért véget. Valamennyien azon reményben hagytuk el a termet, hogy a jövő gyűlésen nem csak a rendes tagok, hanem a társadalomnak számos a tanügyért lelkesedő tagja — kik a gyermekek feleleteit ez alkalommal is meghallgathatták — emelni fogják körünket becses megjelenésükkel. Referens.

— **Értesítés.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet által a folyó évben rendezett állat-kiállításán részt vett gazdákhöz. Földmívelési magyar királyi miniszter ur Ó nagyméltósága 82.781. IV. 2. számú leiratában értesített, hogy az ideai állat-kiállításra szállított állatok kísérőinek tévesen beszédett menetdíjait az államvasutak igazgatósága az illető kiállítóknak vissza fogja téríteni. Felkérjük ennél fogva az érdekelt kiállítókat, kik erre a menetdíj visszatérítésre igényt tarthatnak, hogy ezt egyeletünk titkári hivatalához, az összes vonatkozó okmányok (fuvarlevelek, igazolványok és menetjegyek) beküldésével, egyidejűleg bejelentsek. Kolozsvár, 1895. december hó. Az állat-kiállítási szak-osztály elnöksége.

— **Gazdáink figyelmébe.** Az „Erdélyi Gazda Tárca-Naptára“ 1896. évre megjelent. Szerkesztette és kiadta: Tokai László egyleti titkár. Tartalmazza: az erdélyi vásárok pontos jegyzékét, egy pár hasznos szak-munkát és számos közhasznú tudnivalókat. Az ára: 10 kr. Kapható: Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ titkári hivatalában, mely azt 15 kr. postabélyeg ellenében bérmentve küldi meg bárkinek.

— **Elszámolás.** A „szegény tanulókat segélyező kör“ által 1895 november 30-án tartott fillérestélyen felülfizettek: Br Bánffy Kázmér 2 frt, Fesztinger Dávid 1 frt 20 kr. Dr Magyar Károlyné, Dr Mátyás Mihályné, Uray fegyintézeti igazgató 1—1 frt, Reinbold Olivér 80, Török Bertalan 60, Szilágyi Farkas, Sallak Istvánné, Zizda építő mérnök 70—70 kr. Lenk Lajos, Horváth Józsefné, Barabás Károlyné 40—40, Pogány János, Harmath N., Kiss Pál, Fülöp Károly, Hollós Lajos, özv Reznek Jánosné, Adorján Elek 20—20, Bálint Jánosné, Paulini Rudolfné 10—10 és névtelenül többen 40 kr. A már oly sokszor gyakorolt jótékony adakozásaikkal az idén is hozzá járultak szegény, ruhátlan tanulóink fölszegélyezéséhez Kovrig Tivadarné 10, Nagy Gyuláné 2, Nagy örm. 1 frt, Hováth Józsefné 50 krral és Asztalos János ur egy karácsonyfával. Ruhaneműt adakoztak: Korbuly Bálint, Vajda Péter, Székelyhídi János, Havas Gyuláné, Müller Mihályné, Klein Árpádné, Dr Mátyás Mihályné, Barnabás Pálné, Petki Ferenczné, Török Bertalanné, Dr Bocz Józsefné, Dr Magyar Károlyné, Dr Gyarmathy Ernő, özv. Hudelisz Mátýásné, Cirner J Józsefné, Dr Farnos Árpádné. Karácsonyfára adakoztak: Asztalos János egy szép fenyőfát, Bisztricsányi Lajos, Barabás Károlyné, Br Bánffy Kázmérné, Müller Mihályné, Tóth Miklósné, Kövér Jánosné, Reinbold Olivérné, Cirner J. Józsefné, Török Bertalanné, Dr Magyar Károlyné, Nagy Gyuláné 2 frt, Nagy örmesterné 1 frt. Fogadják a némes adakozók úgy a mi, mint a fölségelt tanulók hálás köszönetnyilvánítását. A segélyező kör elnöksége.

— **Mulatság.** A nagyenyedi iparos-ifjúság folyó hó 26-án az óvoda termeiben zártkörű táncmulatságot rendez.

Irodalom.

„Gyümölcskertész“ a czime azon szaklapnak, melyet a földmívelésügyi m. kir. miniszterium ad ki és Molnár István orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos szerkeszt már 5 év óta. Célja ezen lapnak a kert- és szőlőtulajdonosokat, kis gazdákat oktatni, kérdésekben gyakorlati tanácsokat támogatni, a közsegi faiskolák berendezése és kezelésénél a tanítókat és kertészeket utbaigazítani. A legelső szakfűrészek tollából hoz közleményeket a gyümölcstermelés, szőlőmívelés, gyümölcsfeldolgozás és értékesítés, továbbá a konyha és haszonkertészet köréből. Közhasznú kérdések és feleletek rovatában minden fontosabb kérdésre nyílt feleletet ad. Közös üzleti tárczájában minden előfizető ingyen hirdetheti eladó terményeit és csemetéit és keresheti a vásárolni szándékolt kertészeti terményeket és tárgyakat. Közli évenként a magyar gyümölcsöt kereső külföldi kereskedők címjegyzékét; az összes állami telepeken eladó és kiosztás alá kerülő fákat, csemetéket, szőlővesszőket. Ingyen közli a kertészi állásokat és az állást keresők hirdetését. Szóval e lap egészen a kisgazda és termelő ügyének szolgál és hogy mennyire megfelel e célnak, leginkább mutatja, hogy már eddig is 10129 előfizetője van. A lap havonként kétszer jelenik meg 1—1 $\frac{1}{2}$ ívnyi tartalommal és számos sikerült ábrával. Minden évben egy hazai gyümölcsfajtának sikerült színes képét ingyen mellékl. Ára ezen hasznos lapnak egész évre csak 1 frt, mely a kiadóhivatalnak (Atheneum r. társulat, Budapest. Ferencziek tere) egyszerre küldendő be.

— **A sólyomvadásznó.** Ez a czime annak a bájos festménynek, melynek remek másolatát az Egyetértés kiadóhivatala ingyen küldi meg mindenkinek, aki a „Röptében a Nagyvilág körül“ című pompás diszkrét megvette. Bájos arcú hölgy remek almás-szürke lovon magasra tartja sólymát, mely kiterjesztett szárnyakkal éppen elrepülni készül. Oldalt egy fecsopornál áll a hölgy apródja. Az egész kép rendkívül kedves benyomást tesz a szemlélőre. A kép kivitele igazán művészi, minden színárnyalat megfelelő finomsággal és hűséggel van visszaadva s ily művészi kivitelű kép a műkereskedésekben legalább is annyiba kerülne, mint az egész diszkrét a képpel együtt. Az Egyetértés kiadóhivatala e mű kiadásával igazán dicséretes munkát végzett, mert a magyar könyvpiacra ily értékes s a mellett olcsó mű eddig még nem volt kapható. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy eddig a műből 3 kiadás fogyott el 20,000 példányban s a negyedik, most elkészült kiadás pompás diszkrétben a karácsonyi könyvpiac legkelendőbb újdonságának ígérkezik. Egy diszkrét példány ára 6 frt 50 kr. A jutalomkép elküldéséért csomagolási- és postaköltség fejében külön 50 kr. fizetendő. Megjegyezzük még, hogy a jutalomképhez díszes keretek is kaphatók rendkívül olcsó eredeti gyári áron 10 frtért. 6 frtért és 5 frtért.

— **Az újságolvasásról.** A ki tiz évvel ezelőtt ki merte volna mondani, hogy a fővárosi napilapoknak most már százezernyi előfizető közönsége lesz, azt ekkor még mindenki kinevette volna. Abban az időben az összes fővárosi napilapoknak alig volt annyi előfizetőjük, a mennyivel ma akár melyik jobb napilap egymagában dicsekedhetik. A napisajtó e tiz év alatt valóban bámulatra méltó fejlődést mutat s ma a posta

naponként több százezer újságpéldányt szállít a szélrózsa minden irányába. És ez a szám évről-évre növekszik. Ha keressük az óriási fejlődés okát, első sorban azt találjuk, hogy a művelődés folyton terjedvén, a közönség mindinkább érzi annak szükségét, hogy állandóan tájékozva legyen a világ folyásáról, s mivel ezt a legjobban egy jó napilap révén lehet elérni, a jobb lapok közönsége napról-napra emelkedik. Azok között a lapok között, melyek a közönség rokonszenvét leginkább kivívták, a legelső helyet az Egyetértés vívta ki magának. Az Egyetértés nem dolgozik a hatásadászat olcsó eszközeivel, melyek mögött gyakran a legnagyobb üresség tátong, hanem mindenkor előkelő színvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi jó hírnevét, mint hazánk legelső rangú napilapja állandóan fenntartani. Ebben nagy előnye az Egyetértésnek óriási terjedelme. Az Egyetértés egy oldalán majdnem annyi betűt képes nyomtatni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az Egyetértés rendes 8 oldalas lapja annyi közleményt tartalmaz, mint a kisebb lapoknál 24 oldal, a mi azonban ezéknél csak ünnepnapokon fordul elő. Ilyenkor az Egyetértés 12—20 oldal, illetőleg kisebb alakban számítva 36—60 oldalnyi terjedelmű. Ilyen terjedelem mellett az Egyetértés abban a helyzetben van, hogy mindeürül a legbővebb és legrészletesebb tudósítást közölheti. Az Egyetértés felőlel miúdent, a mi a közönséget csak érdekelheti. Politikai és társadalmi kérdések, a közgazdaság, az irodalom, a tanügy, a közegészség, szóval minden, a mit megtudni érdemes, felalálható és bő méltatást talál az Egyetértés hasábjain. Nagy erőssége az Egyetértésnek bő tárca és regényrovata. Az Egyetértés tárcarovata mindig komoly, a nélkül, hogy unalmassá válne s mindig lehet tanulni belőle valamit, a nélkül, hogy elveszteni mulattató képességét. Az Egyetértés állandóan két kitűnő regényt közöl egyszerre. Az egy év alatt közölt regények 400—500 nyomtatott ivre, vagyis 40—50 rendes regénykötetre ruznak. Mindezek után bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíti. Mindamelllett az Egyetértés aránylag a legolcsóbb napilap. Előfizetési ára egész évre 20 frt, s ezért kétszer annyit nyújt, mint a kisebb lapok. Előfizetések az Egyetértés kiadóhivatalához, Budapest, papnövelde-u. 8. intézendők, mely kívánatra szívesen küld mutatványszámot.

Szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY, TÖRÖK BERTALAN

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF

Ifj. Cirner József könyvnyomdája. Nagy-Érheden

Nyílt tér.

(E rovatban közlötték: nem vállal felelősséget a szerk.)

Kovács Gyula nagyenyedi polgármester rólam tannk előtt olyképp nyilatkozott, hogy én panszlávista dakóromán vagyok. Semmi nemű polemiba bocsátkozni nem szándékozván, amennyiben gyermekkorom óta itt nevelkedtem, magyar érzelmeim apólása mellett nőttem fel, felmentve érzem magamat ezen alapfalan ráfogás alól tisztázni s csupán arra szoritkozom, hogy a n. é. közönség bizzam a fentemlített ráfogás alaposágának megítélését.

Bisztricsány Lajos.

Hirdetések.

Foulárd-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni, chinai stb. — a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes HENNEBERG-selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, csikos, kozkázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal stb.) postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (2).

Winkler János

Nagy-Enyeden.

Ajánlja a t. ez. közönségnek tisztán

kezelt jó ó-borait

literenként asztali 40 kr.

" rizling 50 "

" Carbenet 50 "

Viszont eladók előnyös árban részesülnek.

2-4

Mindenütt jó, de legjobb otthon — vásárolni!
pláne ékszereket és órákat,
MARKOVITS LAJOS
óra- és ékszerüzletében

Nagy-Enyeden az új leányiskola épületében:

1-ször: mert látja, hogy **mit vásárol**;
2 szor: biztos benne, hogy **nem lesz megcsalva**, mert én minden nálam vásárolt ékszerek és órákért **jótállást** vállalok;
3-szor: mert nem kell **portót** és egyéb költségeket fizetnie;
4-szer: mert nálam **olcsóbban** vásárolhat, **mint bárhol**, pedig a mi szük világban ez a fő.....

Nagy készlet van raktáron folytonosan a legdivatosabb arany és ezüst ékszerekből; fali és inga órák, férfi- és női zsebórák arany, ezüst, acél és nickel tokban; China-ezüst evőeszközök és dísz tárgyakból, valamint szemüvegek és csiptetőkből.

Igen alkalmas tárgyak **karácsonyi és ujévi**, valamint egyéb alkalmi **ajándékoknak**.

I. minőségű **ébresztő órák** 2 frt 50 kr és feljebb.
Óra- és ékszer-javításokat a legjobb kivitelben és jutányos árban vállalok el.

Folytonos törekvésem a nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását kiérdemélni.
Gyakori látogatást kér tisztelettel

MARKOVITS LAJOS,
órák és ékszerész.

6-6

Hasznos és tanulságos játékszerek.

Karácsonyi és ujévi játék- és más alkalmas cikkekkel teljesen beszerzési áron van szerencsém ajánlani.

Ujonan érkezett igen czélszerű **lombfűrész** és **szerszámokat**, más czélszerű műszereket, használható kis **varrógépeket**

leszállított áron

szolgálom ez évadra. Csak is hasznosabb és praktikusabb tárgyakat hozattam.

A t. pártoló közönségnek becses figyelmébe ajánlani bátorkodom igen czélszerű és tartós, legszebb kivitelű **nikkel edényeim** melyek bármely háztartásnak díszére válnak, tartósabbak és szebbek minden eddigi edényeknél.

Albumok, emlékkönyvek egészen leszállított áron. 50 krtól felfelé, kaphatók

Áttekintés vagy egy próbavételre bátorkodom vevőimet meghívni.

Szokott tisztelettel:

Bisztricsány Lajos.

Használható játék varrógépek.

Legdizesebb és egészségesebb főző díszedények.

Mindennemű acél korcsolyák párja 75 krtól kezdve.

A vevő kívánságára a vásárolt anyag házhoz vagy építkezési területre is szállíthatik.
A fenti faanyagot mint vagon-rakományt is igen jutányosan, bérmentve szállítja bármely vasúti állomásra a fenti cég raktárából.

Klemm Pál szentkirály-utczai 72—78 sz. alatti faraktárában NAGY-ENYEDEN.

Mindennemű építette, deszka, gerenda, szarufa, zsindely és minden e nemű faanyag, valamint jó minőségű száraz tűzifa legjutányosabban kapható

2—4

Figyelmeztetés!

Tévedések és félrevezetések kikerülése végett a nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy a harmincz év óta fennálló cégünk alapító főnöke idősb Dietrich Emil ur, ki az 1865-ik évben a Dietrich és Gottschlig cég neve alatt a székesfőváros első tea és rum üzletét nyitotta, a résztulajdonos Gottschlig József úr elhunytá és az elhunyt törvényes utódjának, feleségének, a társ-szerződés értelmében a cégből való önként kilépése után, a

DIETRICH és GOTTSCHLIG

cég összes áru, üzletei és ingatlanai, fenti cég egyedüli törvényes jogutódjaira

DIETRICH és FIA

csász. és kir. udvari szállítók (tulajdonosok idősb Dietrich Emil és ifjabb Dietrich Emil) birtokába ment át.

Minden egyéb fenti Dietrich és Gottschlig céggel semminemű összefüggésben levő egyének és ezek áru czimkéinek utánzatai elől az igen t. közönséget saját érdekében tisztelettel figyelmeztetni bátrak vagyunk.

Kiváló tisztelettel

DIETRICH és FIA

ezelőtt Dietrich és Gottschlig

cs. és kir. udvari szállítók,

tea, rum, cognac és palaczkosör nagykereskedők
BUDAPESTEN.

Központi iroda: IV. Régi posta-utcza 10. sz.

IV. váczi-utcza 18. sz. „Peking városához”,
a korona kávéházzal szemben.

Fiók raktárak: IV. higyó-tér 1. szám „A tea növényhez”,
VI. Andrassy-ut 33. „Moszkva városához”,
Andrassy-út és nagymező-utcza sarkán.

Átviteli pinczék és raktárak: saját telepünkön X. Kőbánya, füzér-
utcza 30. szám, (saját ház.)

Városi palaczkosöraktár: IV. aranykéz-utcza 1. sz.

Telephon 61-18.

Sürgőnyczim: Dietrichi Budapest.

Közvetlen behozatal kínai, indiai és orosz Karaván teák, Jamaica, Antilla, Brazíliai, Cuba rumok, francia cognacok és különféle legfinomabb likörökből.

Kiválóan ajánljuk utóérheletlen és 30 év óta közkedveltségnek örvendő tea vegyítkeinket, mint: Mandarin-, Császár-, Moszkvai-, Király-, Victoria-, Peking- és Udvari vegyítkeinket felkilonként o. é. 3 frittól 12 frittig.

BRAZILIAI RUM

cégünk törv. védett különlegessége.

VEDJEGYÜNK

Származás kérék!

Származás kérék!

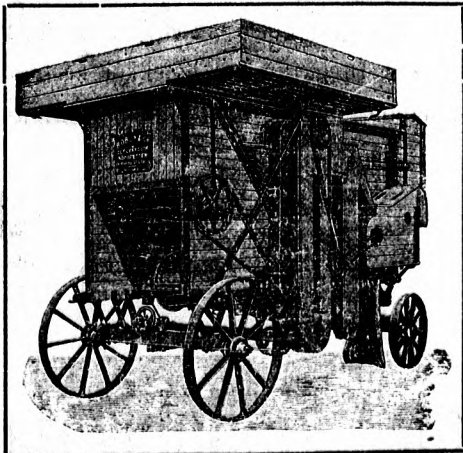
1¹/₁₀ liter tartalmu palaczk frt 1.50
1 „ „ „ „ „ 1.25
1¹/₁₀ „ „ „ „ „ —.78

Jamaica Rum, 1¹/₁₀, 3⁵/₁₀₀, 7¹/₁₀, 14¹/₁₀ literes palaczkokban 26 krtól frt 6-ig.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bizományi raktár Nagy-Enyeden:

2-6 BISZTRICSÁNY LAJOS urnál.

ROBEY & COMP.

GÉPGYÁROSOK,

BUDAPEST, IX. kerület Rákos-utcza 5—9. szám.

Ajánlják:

„RECORD”

nevű

uj szabadalmazott és jelesnek bizonyult

egyesített lóhere-, luczerna- és más eféle hüvelyeseket cséplő, fejtő és tisztítógépüket.

Árjegyzékek és költségvetések kivanatra ingyen és bérmentve.

Megjelenik hetenkint egyszer.

PÁRISI DIVAT

DIVAT- ÉS CSALÁDI LAP.

A „Párisi Divat“ előfizetési ára:		Szerkeszti: GYÓRY ILONA.	A „Pesti Hírlap“-pal együtt:	
Egész évre	8 frt.	Kiadó és laptulajdonos:	Egész évre	18 frt — kr.
Félévre	4 „	LÉGRÁDY TESTVÉREK.	Félévre	9 „ — „
Negyedévre	2 „		Negyedévre	4 „ 50 „

Egy éve annak, hogy szétküldtük értesítésünket a „Párisi Divat“ első évfolyamának megindulását jelölve. Most a második évfolyamba lépünk s az azóta letelt év megmutatta, hogy a művelt közönség csakugyan feltalálta a „Párisi Divat“-ban azt, amit egy divatlaptól elvárhat. Mindenekelőtt saját jó ízléséről adott bizonyítékot a közönség akkor, midőn felismerte a lapban az igazi választékos, előkelő párisi ízlés tükrét. Ennek terjesztése lesz a lap célja ezután is; képeinket ezentul is Worth, Redfern és Montaigné műterméinek mintaruhái fogják szolgáltatni; külön ábrákban mutatják be ezenkívül a francia színházak művésznőinek öltözékeit, mert Párisban a divat ugyszólván ott alakul meg a színpadon s ha a magyar közönség néhány nappal a premiére-ek színterhözatala után már meglátja ezeket a ruhákat, úgy a divatnak igazán legutolsó termékeivel ismerkedik meg.

Éppen, mivel a „Párisi Divat“ a valódi francia ízlést tükrözi vissza, azért sikerült neki a magyar hölgyközönséget abban segíteni, hogy ruházatok, a ruhák szabásának pontos magyarázata; — továbbá a konyha és a háztartás című rovatok, ezeken kívül pedig a szerkesztői üzenetek is, melyekben örömmel válaszolunk olvasóink kérdéseire, valamint készségesen nyújtunk segítséget megrendeléseik elintézésében is. — Szépirodalmi mellékletünk illusztrált regényeket és elbeszéléseket hoz.

A lap három nagy ívének tartalmán kívül van még a párisi mintaruhák szabását közlő **szabásminta-iv** és a szép kiállítású **színes divatkép is** a lapban. Megjegyezzük még azt, hogy a „Párisi Divat“ nem hetekkel később hozza ugyanazt a tartalmat, a mely a külföldi lapokban megvan, hanem ugyanazon a napon jelenik meg Budapesten, a mikor francia eredetije Párisban.

Egy mutatványszámmal kívánatra szívesen szolgálunk.

A „Párisi Divat“ kiadóhivatala.

Budapest, V., Váci-körút 78.

tuk izléses, választékos legyen s mindamellert mégse tegye lehetetlenné a takarékoságot. Ez okozta azt, hogy a „Párisi Divat“-ot már az első év folyamán is a társadalomnak több rétege oly egyforma elismeréssel fogadta. Cikkeink a ruházat, a lakás, a társadalmi élet, a háztartás köréből való kérdésekkel foglalkoznak, mint a tavalyiak, melyek közül itt csak a következőkre utalunk: A salon berendezése; — a szobák világitása; — a kézimunkák, mint a lakásdíszítés eszközei; — a virágok a lakásban; — a levélpapírosokról; — milyen hajviselet áll jól; — a hajhullás gyógyítása; — a kéz és az arczbőr ápolásáról; — a lakás tisztántartása; — a teázásról; — az estélyek.

Az ily tárgyú hosszabb cikkek kiegészítésül szolgálnak azután a párisi divattudósító-